

Stellingen behorend bij het proefschrift van Sander Quak:

Transnational firms and their corporate labor policy. Case studies on Philips and ING in the Netherlands and the United States, 1980 – 2010.

1. De studie van economische activiteiten van geïsoleerde ondernemingen levert een onvolledig en misleidend beeld op; voor een beter begrip moet men niet alleen deze economische activiteiten zelf onderzoeken, maar vooral ook het stelsel van sociale relaties waarin zij zijn ingebed.

2. In tegenstelling tot ‘populaire’ voorspellingen heeft de transnationale expansie van economische activiteiten sinds de jaren zeventig van de twintigste eeuw niet geleid tot de onthechting van transnationale ondernemingen van nationale economische velden; wel heeft deze ontwikkeling geleid tot een significante verandering in hun *dual embeddedness* in nationale en transnationale economische velden resulterend in de herstructurering van deze organisaties in lijn met de condities van het transnationale veld.

3. Ondanks dat vele grote Westerse ondernemingen sinds de jaren zeventig van de twintigste eeuw een vergelijkbare ontwikkeling in hun *dual embeddedness* in nationale en transnationale economische velden hebben ervaren, duiden de Philips en ING casus erop dat zowel de aanleiding tot, de timing en de precieze uitwerking van deze structurele verandering per onderneming verschilt. Deze verschillen worden veroorzaakt door hun historische ontwikkeling en de verschillen in de subvelden waarin zij zijn ingebed.

4. De ontwikkelingen in het arbeidsbeleid van transnationale ondernemingen sinds de economische crises van de jaren zeventig van de twintigste eeuw kunnen niet volledig verklaard worden als een rationele aanpassing aan veranderende condities; zij zijn te verklaren aan de hand van hun *dual embeddedness* in nationale en transnationale economische velden, de dominante bestuursvisie (*conception of control*) en hun *habitus*.

5. De transnationale herstructurering van ondernemingen heeft niet geleid tot een *race to the bottom* in hun arbeidsbeleid; op basis van de bestudeerde casussen kan worden geconcludeerd dat deze heeft geleid tot de *centralisering* van dit beleid op transnationaal niveau, de *instrumentalisering* van en een *polarisatie* in hun arbeidsbeleid.

6. Meer interdisciplinair onderzoek en interdisciplinaire benaderingen kunnen leiden tot meer omvattende en precieze verklaringen voor economische activiteiten, en verdienen het dan ook om aangemoedigd te worden. Meer precieze en omvattende verklaringen impliceren echter niet dat we door middel van interventies met grotere zekerheid kunnen sturen. Men moet dan ook niet de illusie koesteren dat dit grootschalige misrekeningen en crises, zoals de recente financiële, monetaire en economische crises, kan voorkomen.

7. Indien vakbonden een serieuze tegenmacht willen vormen tegenover ondernemingen die opereren in verschillende landen en zijn georganiseerd op het transnationale niveau, zullen zij zich in ieder geval op hetzelfde niveau moeten organiseren om de door de transnationale herstructurering van deze ondernemingen veranderde machtsbalans tussen beide organisaties weer enigszins in evenwicht te brengen.

8. Op welk niveau vakbonden zich ook organiseren, zolang arbeid niet op transnationaal niveau wordt gereguleerd missen zij de juridische basis om als volwaardig gesprekspartner door transnationale ondernemingen te worden erkend en zullen zij niet in staat zijn om een serieuze tegenmacht te vormen tegenover deze ondernemingen.

9. Een belangrijke oorzaak voor de verbreiding van de recente economische, financiële en monetaire crises is het gebrek aan regulering van economische activiteiten op het transnationale niveau en een instantie die deze regulering kan en wil afdwingen.

10. Een economische unie heeft een politieke unie nodig.

11. Het is maar goed dat je van tevoren niet weet wat een promotieonderzoek precies inhoudt. Terugkijkend blijken er namelijk vele redenen te zijn om er wel aan te beginnen, maar ook redenen om er niet aan te beginnen.